

СЛЕДЕЋИ ПРИНЦИПИ теже да установе стандарде етичког понашања судија и да правосуђу омогуће оквире за регулисање судијског понашања. Ови принципи претпостављају да су судије за своје понашање одговорне одговарајућим институцијама створеним да би одржавале стандарде правосуђа, а које су и саме независне и непристрасне, и које треба да допуњују а не умањују постојећу владавину права и понашање које обавезује судије. Утврђене вредности су:

НЕЗАВИСНОСТ, НЕПРИСТРАСНОСТ, ИНТЕГРИТЕТ, ПРИМЕРЕНОСТ, ЈЕДНАКОСТ и СПОСОБНОСТ И РЕВНОСТ.

Независност: Судијска независност је предуслов владавине закона и фундаментална гаранција праведног суђења. Судија ће, стога, подржавати и развијати судску независност како на индивидуалном тако и на институционалном плану.

Примена:

Судија ће обављати судијску функцију независно и на основу судијине оцене чињеница и ускладу са тумачењем права, слободно од било каквих директних или индиректних спољних утицаја, подстицаја, притисака, претњи или мешања, од било кога или из било ког разлога.

Судија ће бити независан у односу на друштво у целини и у односу на стране у поступку у коме судија пресуђује.

Судија не само да неће имати непримерене везе са извршном и законодавном граном власти, или бити под њиховим утицајем, него мора разумном посматрачу и да делује као да такве везе и утицаји не постоје. У обављању судијских дужности, судија ће бити независан од колега судија у погледу одлука које је у обавези да независно донесе.

Судија ће подржавати и примењивати смернице за обављање судијске дужности ради обезбеђивања и јачања институционалне и оперативне независности судства.

Судија ће показивати и промовисати високе стандарде судијског понашања у циљу јачања поверења јавности у судство, које је фундаментално за обезбеђење судске независности.

Непристрасност: Непристрасност је суштински појам за правилно обављање судијске функције. То се односи не само на саму одлуку, већ и на поступак на основу кога се одлука доноси.

Примена

Судија ће вршити своју дужност без фаворизовања, предубеђења или предрасуда.

Судија ће обезбедити да његово понашање, у суду и ван суда, одржава и јача поверење јавности, правне професије и странака у непристрасност судије и судства.

Судија ће, колико год је то разумно могуће, настојати да се понаша тако да избегне ситуације због којих може бити неопходно да судија буде изузет из разматрања или одлучивања у предметима.

Судија неће свесно, у току поступања, или могућег будућег поступања у предмету, давати коментаре за које би се могло оправдано претпоставити да могу утицати на окончање таквих поступака или угрозити манифестовану правичносат поступка. Нити ће судија давати било какве изјаве, јавно или на други начин које могу утицати на правичност суђења било ком лицу или о било ком питању. Судија ће се изузети из поступања у предмету у коме судија није у могућности да донесе непристрасну одлуку, или у коме разумном посматрачу може деловати као да судија није у могућности да донесе непристрасну одлуку. Такви поступци укључују, али се не ограничавају на, случајеве када судија има стварно предубеђење или предрасуду у вези са једном од страна у спору или лично сазнање о спорним доказним чињеницама у вези са поступком; судија је претходно поступао као адвокат или је био материјални сведок у спорном предмету; судија, или члан породице судије, има економски интерес у решењу предмета спора.

Изузеће судије неће бити захтевано уколико ниједан други трибунал није у могућности да се бави предметом, или уколико би, због хитности, неделовање могло довести до озбиљног угрожавања правде.

Интегритет: Интегритет је неопходан за правилно обављање судијске функције.

Примена:

Судија ће обезбедити да његово или њено понашање буде беспрекорно у очима разумног посматрача. Понашање и држање судије мора реafirмисати поверење људи у интегритет судства. Правда не мора само бити задовољена већ мора бити очигледно да је правда задовољена.

Примереност: Примереност, и утисак примерености, су суштински за обављање свих активности од стране судије.

Примена:

Судија ће избегавати непримерено понашање, као и утисак непримерености, у свим судијским активностима. Као лице изложено сталном суду јавности, судија мора прихватити нека лична ограничења која обични грађани могу сматрати отежавајућим, и то треба да уради слободно и својеволно. Посебно, судија ће се понашати на начин који је у складу са дигнитетом судијске функције. Судија ће, у својим личним односима са индивидуалним припадницима правне професије који се редовно баве правом у суду у коме судија ради, избегавати ситуације које могу бити узрок разумне сумње или утиска фаворизовања или пристрасности.

Судија неће учествовати у одлучивању у предмету у коме члан породице судије заступа једну од страна или је на било који начин умешан у предмет.

Судија неће дозвољавати коришћење пребивалишта судије од стране припадника правничке професије ради примања клијената или других припадника правничке професије.

Судија, као било који грађанин, има право на слободу говора, мишљења, удруживања и окупљања, али у коришћењу ових права судија увек мора да се понаша тако да сачува дигнитет судијске функције и независност и непристрасност судства.

Судија ће се информисати о личним и бона фиде финансијским интересима судије и начиниће разуман напор да буде информисан о интересима чланова судијине породице.

Судија неће дозволити да породица судије, друштвени или други односи непримерено утичу на судијско понашање судије и доношење судских одлука.

Судија неће користити или уступати престиж судијске функције ради задовољавања приватних интереса судије, чланова породице судије или било кога другог, нити ће судија ширити или дозвољавати другима да шире утисак да је било ко у специјалном положају да непримерено утиче на судију у обављању судијских дужности.

Поверљиве информације до којих судија дође у својству судије неће бити коришћене или обелодањене од стране судије у било коју сврху која није увези са судијиним судским дужностима. Под условом да примено обавља судијске дужности, судија се може бавити активностима као што су: писање, предавање, подучавање и учествовање у активностима у вези са правом, правним системом, применом права или сродним областима; појављивање на јавној расправи пред званичним органом у вези са питањима која се тичу права, правног система, примене права или сродних области; чланство у званичном органу, или другој владиној комисији, комитету или саветодавном телу, уколико такво чланство није у нескладу са приметљивом непристрасношћу и политичком неутралношћу судије; учествовање у осталим активностима уколико те активности не нарушавају дигнитет судијске функције или не други начин утичу на обављање судијске дужности. Судија се неће бавити приватном правном праксом док је на судијској функцији. Судија може основати или приступити удружењу судија или учествовати у другим организацијама које заступају интересе судија. Судија и чланови породице судије, неће тражити, нити прихватити било какав поклон, завештање, зајам или услугу ради било каквог чињења или пропуштања чињења од стране судије у вези са обављањем судијских дужности. Судија неће свесно дозволити да судско особље, или остали који су под судијиним утицајем, надзором или контролом, затражи или прихвати икакав поклон, завештање, зајам или услугу која се тиче било каквог чињења или пропуштања чињења у вези са обављањем дужности или функције. Под условима прописаним законом или правним правилима јавног обелодањивања података, судија може прихватити мали симболичан поклон, награду или бенефицију примерено околности у којој је поклон учињен, под условом да тај поклон, награда или бенефиција не би могли изазвати оправдан утисак да су учињени у намери да се утиче на судију у обављању судијских дужности или на други начин дати повода утиску пристрасности.

Једнакост: Обезбеђење једнакости свих у третману пред судом је суштински важно за правилно обављање судијске дужности.

Примена:

Судија ће разумети и бити свестан разлика у друштву и специфичности које произилазе из разних извора, укључујући и разлике на бази расе, боје коже, пола, религије, националног порекла, кастинске припадности, физичког недостатка, старости, брачног стања, сексуалне оријентације, друштвеног и економског статуса и других сличних разлога (“ирелевантни разлози”).

Судија неће, у обављању судијске дужности, изричито или конклюдентно, манифестовати предубеђење или предрасуду према било ком лицу или групи на основу ирелевантних разлога.

Судија ће обављати своје дужности са дужним уважавањем свих лица, као на пример странака, сведока, адвоката, судског особља и колега судија, без неоправдане диференцијације на основу ирелевантних разлога, без утицаја на правилно обављање својих дужности.

Судија неће свесно дозволити судском особљу или другима под судијиним утицајем, усмеравањем или контролом, могућност прављења разлика међу одређеним лицима, у предмету који је пред судијом, на основу било ког ирелевантног разлога.

Судија ће захтевати од адвоката у поступку пред судом да се уздрже од изражавања, изричито или конклюдентно, предубеђења или предрасуда заснованих на ирелевантним разлозима, осим када су ови правно релевантни у односу на питање које се тиче поступка и које може бити предмет легитимне расправе.

Способност и ревност: Способност и ревност су предуслови за правилно обављање судијске функције.

Примена:

Судијине судске обавезе имају првенство над свим другим активностима.

Судија ће посветити своју професионалну активност судским обавезама, које укључују не само обављање судијских дужности и обавеза у суду и доношење одлука, већ и друге задатке битне за судијску функцију или ункционисање суда.

Судија ће предузети разумне кораке ради одржавања и развијања својих знања, вештина и личних квалитета неопходних за правилно обављање судијске функције, користећи, са тим циљем, погодности центара за обуку и других фацилитес, које судијама треба да, под контролом правосудја, буду стављене на располагање.

Судије ће се редовно информисати о релевантним променама међународног права, укључујући и међународне конвенције и друге инструменте који установљавају норме људских права.

Судија ће обављати све судијске дужности, укључујући и израду пресуда, ефикасно, правично и са разумном експедитивношћу.

Судија ће одржавати ред и углед током свих поступака пред судом у којима учествује и биће стрпљив, достојанствен и љубазан у комуницирању са странкама, поротницима, сведоцима, адвокатима и осталима са којима судија контактира у вршењу своје функције. Судија ће захтевати исти начин опхођења од правних заступника, судског особља и других који су под утицајем, надзором или контролом судије. Судија неће учествовати у радњама које су неспојиве са примереним обављањем судијских функција.